

До
Постоянната комисия
по аграрни науки и ветеринарна медицина

ДОКЛАД

за извършената проверка по процедура за програмна акредитация
на докторска програма „Лозарство“
от професионално направление **6.1. Растениевъдство**
, област на висше образование **6. Аграрни науки и ветеринарна медицина**
в Лесотехнически университет – София

ОТ ЕКСПЕРТНА ГРУПА В СЪСТАВ:

1. Доц. д-р Мария Видева, пенсионер, Тракийски университет –	
	ръководител на ЕГ
2. Доц. д-р Валентина Петкова, пенсионер, ИЗК “Марица,, Пловдив –	
	член на ЕГ
3. Кирил Янкулов, докторант	– член на ЕГ
- Наблюдаващ процедурата член на ПК: проф. д-р Невена Богацеска

Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол №09 /06.04.2017 г.)

СЪДЪРЖАНИЕ

Изпълнение на препоръките от предходната акредитация .....**стр. 2**

Проверка по изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторска програма в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование/ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/, приети от АС на НАОА на 20.10.2016г.....**стр. 3**

Приложения: таблици /задължителни и по избор/.....**стр. 20**

Уважаеми г-н Председател на ПК по АНВМ,

Експертната група (ЕГ) в изпълнение на решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол №09 /06.04.2017 г.), съгласно чл. 33 и чл. 34 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/, извърши проверка по документи. Групата се запозна с учебните планове и програми, с условията на обучение.

На тази база, както и след анализа на фактите и обстоятелствата, отразени в доклада-самооценка на ВУ и проверката за изпълнение на критериите за програмна акредитация на докторски програми, експертната група установи следното:

1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната акредитация на докторската програма Лозарство от ПН 6.1 Растениевъдство, Постоянната комисия по Аграрни науки и ветеринарна медицина при НАОА дава оценка 8,73 (осем седемдесет и три) и срок на валидност пет години (Протокол № 15 от 17.11.2011 г.). Комисията прави и две препоръки със срок постоянен с ежегодно отчитане.

Препоръка 1: *Да стимулира участието на преподавателите в международни проекти и публикуване в списания с импакт фактор.*

Лесотехнически университет (ЛТУ) гр. София предоставя възможности на преподавателския състав да повиши своите квалификации и да подобри качеството на научно-изследователска и преподавателска дейност, чрез два основни проекта, със срок от 2 години (2014-2015 г.):

1. Проект BG051PO001-3.3.06-0056 „Подкрепа за развитието на младите хора в ЛТУ. Целта на проекта е да се засили интересът на младите хора към реализация в сферата на образованието и науката и да се повиши качеството на научните разработки, като се подобрят условията за работа на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени.

2. Проект BG051PO001-3.1.09-0019 „Изграждане на единна система за квалификация и кариерно израстване на преподавателите в ЛТУ”. Целите на проекта включват: изготвяне на дългосрочна програма за оценяване, усъвършенстване и професионална подготовка на академичния състав на ЛТУ за използване на информационни и комуникационни технологии; усъвършенстване на системата за кариерно израстване чрез проучване и прилагане на добри европейски практики и създаване на действащ вътрешен правилник.

Освен това, ЛТУ дава възможност на преподавателския състав да кандидатства за финансиране на своята научно-изследователска дейност чрез участие във вътрешни проекти към НИС.

Агрономическият факултет организира Втора научна конференция с международно участие „Теория и практика в земеделието – 22-24.11.2013 Г. Статиите от нея са публикувани в сборник през 2014 г. с ISBN 978-954-332-114-8.

Препоръката продължава да се изпълнява.

Препоръка 2: *Да се подобри състоянието на съществуващото лозово насаждение и се обогати останалата материално-техническа база.*

През периода след предшестващата акредитация за обогатяване на материално-техническата база за обучение в докторска програма “Лозарство“ е извършено следното:

- Монтирана е капкова система за напояване на лозовите насаждения;
- Закупена е малобааритна техника за извършване на агротехническите мероприятия – трактор и прикачен инвентар;
- Закупена е и е монтирана система за отчитане на метеорологичните условия на територията на учебно-опитното поле;
- Обновена е лаборатория за обучение и експериментална дейност на учебно-опитното поле;
- Закупени са 2 микроскопа и лабораторни прибори.

Предстоят някои подобрения, касаещи общото състояние на лозовото насаждение.
Препоръката е изпълнена частично.

2. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма

ЛТУ обучава специалисти в областта на горско и ловно стопанство, технология на дървесината и производството на мебели, инженерен дизайн на мебели, ландшафтна архитектура, екология и опазване на природната среда, ветеринарна медицина, агрономство и растителна защита, стопанско управление и алтернативен туризъм.

С положителните акредитации от НАОА – институционална за ЛТУ и програмна за АФ, официално е оповестен статута на висшето училище да провежда обучение с високо качество не само за ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“, но и за ОНС „Доктор“

Научноизследователската и преподавателската дейност на АФ при ЛТУ се осъществява в съответствие с всички държавни и приетите в Университета закони и наредби. Цялата документация е общодостъпна и освен на хартиен носител, тя е публично оповестена на сайта на ЛТУ.

1.1.1. Висшето училище или научната организация организира обучение по докторската програма в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство.

Разработването и обучението по докторската програма е в унисон с мисията и целите и задачите на целия образователен процес в ЛТУ. Поставените цели на АФ са напълно адекватни с динамично развиващите се социално-икономически процеси в нашата страна, в това число и по научната специалност „Лозарство“. Осъществяването на поставените цели в рамките на Факултета е регламентирано с Правилника за дейността на висшето училище.

Обучението на докторантите по научната специалност „Лозарство“ се извършва в катедра „Трайни насаждения и градинарство“ на АФ при ЛТУ. Катедрата обезпечавя учебния процес и по сродни учебни дисциплини – „Овощарство“ и „Икономика и управление“. Мултидисциплинарният характер и научното сходство между отделните дисциплини в катедрата създават благоприятна академична среда за подготовката по докторската програма.

Мотивите на катедра „Трайни насаждения и градинарство“ да подготвя докторанти по научната специалност „Лозарство“ произтичат от националната необходимост да се обучават високо квалифицирани експерти за нуждите на земеделския отрасъл и научно-изследователските институти

Основната цел на катедрата „Трайни насаждения и градинарство“ е да формира съвременен широкоспектърен изследователски профил и да предлага високо ниво на обучение на докторантите в областта на лозарството.

За изпълнение на поставената цел, катедрата изпълнява следните задачи:

- използва форми на обучение в съответствие със съвременните тенденции в развитието на науката;
- разработва научни проблеми, които отговарят на изискванията на науката и практиката в областта на лозарството;
- непрекъснато усъвършенства необходимата материално-техническа и информационна база
- изгражда необходимия капацитет на докторантите за участие в проекти по време на обучението си и на практически умения, базирани на съвременните постижения в лозарството, които се придобиват в хода на обучение в докторската програма.

1.1.2. Цялостната дейност за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ.

Приемът и обучението на докторантите по научната специалност „Лозарство“ е в съответствие с изисквания на нормативните документи на Университета. Приетата и функционираща Система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав (СОПКОАС)

гарантира добра подготовка и развитие на качествата на докторантите в съответствие с *Национална квалификационна рамка на РБ, приета с РМС № 96/02.02.2012г*

Документацията на докторската програма „Лозарство“ представя интелектуалните качества и практическите умения, които се придобиват в хода на обучението, разширяване и задълбочаване на теоретичните познания, производството на качествен и автентичен посадъчен материал. За целта се прилагат класически и нови методи за окачествяване и съхранение на продукцията, използват се методологични подходи в провеждане на биологичните експерименти. Придобиват се умения за организиране и провеждане на лабораторни и полски опити, анализиране и оформяне на получените резултати, статистически обработени и представени в научен дисертационен труд. Създадени са предпоставки за успешна работа в екип и възпитаване в професионални и колегиални отношения.

Цялостната документация на докторантите, регламентите за тяхното обучение и актуалната правна рамка на всички нива е в съответствие и се гарантира от Системата за управление на качеството чрез периодично провеждани одити, осъществяване на контрол от страна на ръководните органи в ЛТУ, АФ и катедрата, в които се провежда обучението.

През отчетния период са проведени два вътрешни одити на цялата учебна документация на АФ, включително и на докторската програма. Проверявана е учебната документация по програмата.

1.1.3. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага политика за осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст.

В ЛТУ и АФ целенасочено се провежда политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението по докторските програми. Докторантите могат да участват в научноизследователски проекти, по които се работи във факултета. Включването им в тази дейност е регламентирано с „Указания за реда за финансиране, наблюдение и отчитане на резултатите на проекти за присъщата на ЛТУ научна, и художествено-творческа дейност със средства, отпуснати целево от държавния бюджет“.

Обучението на докторанти по научната специалност се провежда чрез различни форми на обучение – участие в национални и международни научни форуми, в специализирани семинари, и конференции, в които те не само придобиват и разширяват познанията си, но и представят своите достижения в областта на разработваните от тях научни теми. Повишаването на практическите и теоретичните знания и умения се осъществява и чрез анализиране на научните достижения по проблематиката на темата на дисертацията в достъпната световна литература (научни списания и монографии, участие при обсъждане на дисертационни трудове, участие във формите на академичната мобилност).

Форма на обективно оценяване на процеса на повишаване и разширяване на познанията на докторанта в съответната област са провежданите изпити по научната специалност

Целите, задачите, научните търсения и очаквания на обучението се формулират в индивидуалния план за работа на докторанта.

1.1.4. Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство

В ЛТУ и АФ се прилагат правилата на Етичния кодекс, който определя основните етични стандарти за преподаватели, студенти, изследователи, докторанти, служители, както и за целия друг персонал на АФ. Създадена е Комисията по етика и академично единство и е утвърден Правилник за дейността ѝ. Приети са процедурите за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Приема на документи на кандидатите по докторските програми се осъществява съгласно изискванията на нормативната уредба и след щателна проверка за истинността им. Изпитите по докторските програми се провеждат от специално назначена изпитна комисия със заповед на Ректора на Университета, състоящата се от минимум трима хабилизирани преподаватели. Комисията спазва стриктно указанията за провеждане на изпитите и е изцяло отговорна за законността на провежданите изпити.

WEB базираната платформа *Black Board* може да се използва за проверка и сравнение на писмените материали, като по този начин се осъществява превенция на евентуални опити за измама и плагиатство.

До момента всички процедурни правила в хода на подготовката на докторантите и процедурите при придобиване на ОНС „Доктор“ се спазват стриктно и не са установени процедурни нарушения.

Резултати от проверката:

По 1.1.1. Разработването и обучението по докторската програма “Лозарство“ е в унисон с мисията, целите и задачите на целия образователен процес в ЛТУ. Поставените цели на АФ са напълно адекватни с динамично развиващите се социално-икономически процеси в нашата страна, в това число и по научната специалност “Лозарство” и се регламентира с Правилника за дейността на висшето училище.

По 1.1.2. Приетата и функционираща в ЛТУ Система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав (СОПКОАС) гарантира качеството на обучението по докторската програма. През акредитационния период са осъществени 2 вътрешни одита.

По 1.1.3. През акредитационния период в докторската програма **не са обучавани докторанти**, въпреки обявяването на конкурси.

По 1.1.4. В ЛТУ и АФ са приети и се прилагат правилата на Етичния кодекс, който определя основните етични стандарти за преподаватели, студенти, изследователи, докторанти. Създадена е Комисията по етика и академично единство и е утвърден Правилник за дейността й..

Стандарт 2. „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни

При разработване и обновяване на докторските програми се спазват всички изисквания, заложи в ЗВО, ЗРАСРБ, Правилниците на ЛТУ. В процедурата за приемане на докторанти, разработване и одобряване на докторската програма се привличат високо квалифицирани учени извън институцията.

2.1.1. Докторските програми са разработени в съответствие със съвременните постижения на науката и имат ясно изразени очаквани резултати

Докторската програма по “Лозарство“ е разработена съгласно целите и задачите на целия образователен процес в ЛТУ и АФ. В нея намират отражение съвременните постижения от научната област. С разработване на конкретната тематика на докторската програма ясно са очертани резултатите, които се очакват при обучението и при изпълнение на научните изследвания:

- придобиване на определени интелектуални качества и практически умения, разширяване и задълбочаване на теоретичните познания в областта на лозарството;
- производството на качествен и автентичен посадъчен материал;
- усвояването и прилагането на класически и нови методи и подходи за провеждането на биологични експерименти;
- придобиване на умения за организиране и провеждане на експерименти – подготовка на получените резултати, тяхната статистическа обработка и начини на представянето им;
- създаване на предпоставки за успешна работа в екип и възпитаване в професионални и колегиални отношения.

2.1.2. Има организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни.

Редът за изготвяне и актуализиране на учебната документация за всички ОКС, в т.ч.и ОНС “Доктор“ е разработен в ПД на ЛТУ. Помощен орган за институционално съгласуване е Комисията по качеството на обучението (ККО) към АС.

При разработване на документите на докторската програма авторите се консултират с високо квалифицирани учени извън институцията, с представители на бизнеса, с вече защитили дисертацията си докторанти, провеждат се анкети. Разработването и промените в учебната документация се базират на спазване на регламентирани процедури, включени в наредбите на Университета.

Най-честите инициатори при разработването и редактирането на учебната документация по докторската програма са хабилитираните преподаватели от първичното звено – катедрата и особено на научния ръководител. В процеса на разработването на учебната документация участват и докторантите, като тя отразява преките им научни интереси. Анализът на докторските програми се извършва от катедреният колектив. Независимо от първоначалната инициатива, учебната програма се внася и разглежда в Комисията по наука, след което се предлага за одобрение от Факултетния съвет и Академичния съвет. Действащата учебна документация се намира в личните досиета на докторантите, които се съхраняват в Деканата на АФ, както и в текущия архив на обучаващото звено.

2.1.3. Докторската програма е представена в ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната художествено-творческата, спортната дейности, обвързани с докторската програма.

Учебната документация по докторската програма включва индивидуален учебен план, който се състои от общ учебен план за целия период на обучение, работен план по години и финансов план.

В комплекта от документи, представяни при кандидатстване за участие в конкурс за обучение по ОНС „Доктор“ кандидатите подписват декларация по НК за истинността на документите. В процедурните правила при защита на дисертацията се представя декларация за достоверността на представената документация и автентичността на научния труд. Оригиналността и автентичността на дипломите за българските кандидати се проверява и чрез платформата на МОН. Тази проверка се осъществява от компетентните лица в ЛТУ, които са оторизирани да боравят с лични данни и са регистрирани като Администратори на лични данни.

След успешната защита, дисертационните трудове се вписват в регистъра на НАЦИД, който е общодостъпен и съдържа информация за защитените докторски дисертации за образователна и научна степен „Доктор“ и за лицата, назначени на академичните длъжности главен асистент, доцент и професор във висшите училища и научните организации.

2.1.4. При разработването на докторските програми се прави анализ на: възможните работни места, изводи от разговори с потенциалните работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.

Тематиката, актуалността и значението за практиката и бизнеса на докторската програма подробно се анализира предварително, на основата на сравнителни проучвания в национален и световен аспект. Вторият анализ е за потенциалните работни места и се базира на резултати от проучвания относно заетостта на специалисти със същата или сходна квалификация (национални проучвания, рейтингова система, разговори с работодатели, потенциални потребители на кадрите, анализ на незаемите работни места и сфери на възможна реализация на специалистите).

Мотивите на ЛТУ и АФ – да подготвя докторанти по научната специалност “Лозарство” произтичат от необходимостта да се обучат високо-квалифицирани специалисти за:

- Научноизследователските институти при прилагане и усъвършенстване на научно-приложни изследвания и свързаните с това дейности в областта на лозарството;
- Подготовка на специалисти и ръководни кадри за: националните и регионални служби даващи съвети в земеделието, консултантски фирми и държавни институции,
- Подготовката на кадри, притежаващи знания и умения, които да им позволят успешно международно сътрудничество в проекти по програми, финансирани от ЕС и други международни източници.
- Обучение на чуждестранни специалисти за научни и преподавателски кадри с оглед повишаване авторитета на българската селскостопанска наука и установяване на контакти и възможности за съвместни действия под различна форма.
- Осъществяване на сътрудничество в областта на образованието и научните изследвания със специализираните в аграрния сектор Висши училища в страната и чужбина
- Повишаване квалификацията на лица, заети с частен бизнес в областта на земеделието и хранителната промишленост.

2.1.5. Всяка докторска програма е съвместима (сравнима) с аналогични програми на други ВУ в България, ЕУ или извън ЕУ, позволяваща професионална мобилност на докторантите.

Обучение по докторска програма “Лозарство” в страната се провежда в Аграрен университет – гр. Пловдив и в ЛТУ. Програмите на двете ВУ са съвместими, което би позволило да се осъществява професионална мобилност на докторантите.

Конкурентността и съвместимостта на докторската програма се осъществява чрез повишаване качеството на получавания продукт и неговата реализация в практиката. Актуализирането на изследванията е съобразно с динамично настъпващите промени в международното научно пространство. Представяне на научните продукти трябва да се представят пред научна общност в страната и чужбина. В тази връзка ежегодно се правят оценки на постигнатите резултати не само на продуктите, реализирани като изпълнение на докторските програми, но и на цялата академична общност в АФ.

2.1.6. В институцията са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми.

Както разработването, така и наблюдението, контрола и оценката на състоянието на документацията по докторската програма са напълно съобразени с действащата държавна нормативна уредба и вътрешно ведомствените правилници. Оценяването и огласяването на резултатите от функционирането на системата за наблюдение, оценяване и поддържане на качеството на обучението се извършват след задълбочен анализ при периодичните прегледи на СОПКОАС от ръководството, и от проведените одити и наблюдения (след завършване на всеки семестър). Този процес се осъществява и по процедурите за управление на самата система по качеството на обучение и непрекъснатото подобрене чрез коригиращи и превантивни действия.

Резултати от проверката:

По 2.1.1. Докторската програма по “Лозарство“ е разработена съгласно целите и задачите на образователния процес в ЛТУ и АФ. С разработване на конкретната тематика на докторската програма при необходимост се очертават резултатите, които се очакват при обучението и при изпълнение на научните изследвания в съответствие със съвременните постижения от научната област.

По 2.1.2. Редът за изготвяне и актуализиране на учебната документация за ОНС “Доктор“ е разработен в ПД на ЛТУ. Помощен орган за институционално съгласуване е Комисията по качеството на обучението (ККО) към АС.

По 2.1.3. Учебната документация по докторската програма включва индивидуален учебен план, който се състои от общ учебен план за целия период на обучение, работен план по години и финансов план.

По 2.1.4. Обучение по докторската програма се заявява след подробен анализ на необходимостта от такова на базата на сравнителни проучвания по дадената проблематика в национален и световен аспект и на базата на потенциалните работни места за специалисти със същата или сходна квалификация.

По 2.1.5. Обучение по докторска програма “Лозарство“ в страната се провежда в Аграрен университет – гр. Пловдив и в ЛТУ. Програмите на двете ВУ са съвместими, което би позволило да се осъществи професионална мобилност.

По 2.1.6. Периодично се прилага мониторинг и анализиране на състоянието на документацията по докторската програма. Докладите от мониторинга и вътрешните одити са основа за годишния преглед от ръководството на ЛТУ и внасяне на изменения и актуализиране на документите по докторската програма „Лозарство“.

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

Мотивацията на докторантите по докторската програма се базира на ясно разписаните правила по отношение приема, хода и развитие на докторската програма, както и методите и средствата за постигане на крайната цел. Част от мотивацията е и финансовата обезпеченост на целия процес по стартиране, развитие и завършване на дисертационния труд.

Мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания се постига чрез:

- създаване и подобряване на подходяща среда за работа;
- осигуряване на адекватна научна и финансова подкрепа на научно-изследователската дейност в хода на докторската програма;

- поставяне, реализиране и периодичен контрол на реалистични цели по време на обучението;
- осъществяване на обратна връзка и контрол на постигнатото от страна на прекия научен ръководител и академичната общност като цяло;
- стимулиране на мотивацията чрез представяне на получените резултати пред академичната общност;
- оказване на навременна и ползотворна консултативна подкрепа.

3.1.1. Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма.

Обучението на докторантите се осъществява по индивидуални учебни планове, изготвени от научните ръководители с активното участие на докторантите, като се акцентира върху индивидуалната форма на обучение, която е непрекъсната и ежедневна.

При обучението на докторантите се използват съвременни методи при планиране и провеждане на научните експерименти, анализа на получаваните резултати и разработването на дисертационните трудове. От съществено значение е прилагането на интерактивното обучение, което предполага като метод активно участие на обучаваните докторанти. Ситуационният метод се използва при обучението за подготовка на методичния план, провеждането на научните експерименти, отчитане на резултатите и тяхното анализиране.

От съществено значение е прилагането на метода на сравнителното обучение, при което докторантите трябва чрез диференциалният анализ да откриват съществени, статистически доказани различия при съпоставянето на отделните варианти, получените данни с резултатите от предходни изследвания проведени от други автори по изследвания проблем. При подготовката на литературната обзор, те трябва да използват съвременните достижения на информационните технологии и интернет обучението. За целта работни места на докторантите са оборудвани с съвременна дигитална техника, което им позволява да използват персонален компютър, постоянна интернет връзка, мултимедийно оборудване и пр.

При обучението им се използва и метода на работа в екип, който позволява обучаваните да търсят решения на проблемите по научно-изследователската им дейност със сродни специалисти. Това е от съществено значение при провеждането на интердисциплинарни научни изследвания.

Участието на докторантите в реални практически форми на обучение е част от развитието и обучението им. Предвидено е докторантите от АФ да участват като академични наставници на студенти при работа по дипломни работи.

3.1.2. Докторантите се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.

В подготовката на докторанти по „Лозарство” се използват добрите практики на обучение, като основните акценти са поставени върху събирането и обработката на литературни източници, изпълнение на заложените в индивидуалния учебен план научноизследователски дейности, както и дейности, свързани с повишаване на възможностите и капацитета на теоретически и практически познания. Осигурено е участие в курсове по „Методически основи на научните изследвания“, „Приложение на статистическите методи в научните изследвания“ и курсове по чужд език. Полагат се и задължителните изпити.

Научния ръководител следи за подготовката на докторанта, провежда методична и научна консултация. Конспектите за изпитите се разработват от хабилитирани учени и се обсъждат на заседание на първичното звено и се утвърждават от Декана на Факултета. Актуализират в съответствие със съвременните научни постижения и промени. Всички дейности по обучението на докторантите се ръководят и контролират от научния ръководител и катедрения съвет на катедрата.

3.1.3. Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват пред семинар на обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност.

Индивидуалният учебен план съдържа конкретните срокове за различните дейности: изпитите и полагането им, посещението на определен цикъл от лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви, график на междинните (тримесечните) и годишни отчети на докторанта и научният му ръководител пред Катедрения и Факултетен съвет, етапите и сроковете на експерименталната работа и цялостното оформяне на дисертационния труд. След приемането на дисертацията от Катедрен съвет, се обсъжда от Факултетния съвет на АФ. На всеки три месеца пред катедрата и веднъж годишно пред ФС докторантите и техните научни ръководители представят отчет за извършената работа. Периодичното отчитане позволява да се

следят пряко резултатите от учебния и научноизследователския процес и при необходимост да се вземат оперативни решения, целящи неговото своевременно подпомагане.

Докторантите имат задължителна преподавателска дейност, като провеждат практически упражнения със студенти. Тяхната аудиторна заетост е най-малко 30 учебни часа за година. Докторантите могат да ползват всички дадени им права от ЗВО и Правилника за обучение на докторантите в ЛТУ. Те могат да участват в научно изследователската дейност на обучаващото звено и на висшето училище, като им се гарантират авторските, изобретателските и сродните им права. Редовните докторанти могат да участват в управлението на ЛТУ чрез свои представители в Общото събрание, Факултетите и в Академичния съвет на ЛТУ. Имат право да ползват студентски общежития, столове и др.

Научните достижения на докторантите се представят пред академичната общност на специализирани научни семинари и конференции.

ЛТУ осигурява цялостно или частично финансиране на научните изследвания на докторанти. Финансира се участието им в научни конференции у нас и в чужбина от Научноизследователския сектор при ЛТУ.

3.1.4. Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.

В индивидуалния учебен план на докторантите са заложили изпити, с помощта на които се оценява нивото на подготовката им. Броят на дисциплините и изпитите в индивидуалния учебен план на всеки докторант е най-малко три и най-много пет. Осигурява се възможност на докторантите периодично да оповестяват резултатите, от своите проучвания на научни форуми и в специализирани списания. Тази дейност се подпомага финансово от ЛТУ, чрез приемането на финансови планове на докторантите.

3.1.5. Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторантите

В ЛТУ е приет Етичен кодекс за академичното единство. Създадена е Комисия по етика и академично единство. Етичният кодекс определя основните етични норми, правила и етични стандарти за поведение на академичния състав, служителите, работниците, студентите, докторантите и специализантите в ЛТУ. Годишни доклади за отчитане на дейността на комисията по етика са общодостъпни. През отчетния период не са постъпили жалби от докторанти.

Резултати от проверката:

По 3.1.1. Мотивацията на докторантите се базира на ясно разписаните правила по прием, разработения съвместно с научния ръководител индивидуален план, който гарантира успешно приключване на работата и постигане на крайната цел, защита на дисертацията. Финансовата обезпеченост на целия процес по стартиране, развитие и завършване на докторантската програма също допринася за повишаване на мотивацията на докторантите.

По 3.1.2. Качеството на обучението на докторантите по „Лозарство” се постига чрез прилагане на разнообразни индивидуални и колективни форми на обучение на базата на утвърдените добрите практики. Задължение на научния ръководител е да следи за цялостната подготовка на докторанта.

По 3.1.3. Индивидуалният учебен план е основен документ в подготовката на докторанта В него се включват научните дейности и сроковете за изпълнение: изпитите и полагането им, посещението на определен цикъл от лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви, график на междинните (тримесечните) и годишни отчети. Периодичното отчитане позволява да се следят пряко резултатите от учебния и научноизследователския процес и при необходимост да се вземат оперативни решения, целящи неговото своевременно подпомагане. WEB базираната платформа *Black Board* може да се използва за проверка и сравнение на писмените материали, като по този начин се осъществява превенция на евентуални опити за измама и плагиатство.

По 3.1.4. Осигурява се възможност на докторантите периодично да оповестяват резултатите, от своите проучвания на научни форуми и в специализирани списания.

По 3.1.5. Докторантите могат да подават своите жалби в Комисията по етика и академично единство. Годишни доклади за отчитане на дейността ѝ са общодостъпни. През отчетния период не са постъпили жалби от докторанти от АФ.

Стандарт 4 „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация

Приемът и подготовката на докторантите се извършва в съответствие с действащите закони и правилници (ЗВО, ЗНСНЗ, ПЛТУ, ПРАСЛТУ). Докторанти се приемат само по акредитираните докторски програми чрез конкурсен изпит с образователно-квалификационната степен „магистър”.

4.1.1. Висшето училище или научната организация осигурява процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл” на докторанта, напр. прием, развитие, признаване на срокове за обучение и дипломирането на докторантите.

Броят на конкурсите за обучение на докторанти по научната специалност се заявява ежегодно след обсъждане във ФС на АФ по предложение на катедрите. За периода на акредитация от катедра „Трайни насаждения и градинарство“ са заявени една задочна и една редовна докторантури по докторската програма „Лозарство“. След положително решение на АС се обявява конкурс, който се публикува в Държавен вестник. Допускането на кандидатите до участие в конкурс се осъществява от Комисията по конкурси към АС на ЛТУ. Издава се заповед на Ректора. Кандидатите, успешно положили изпитите по специалността над 4.50 и чужд език по избор, се предлагат за избор от ФС, който взема решение за зачисляване, избира научен ръководител и тема на докторската работа.

Приемът в самостоятелна форма на обучение на докторанти, разработили в основната част дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, се извършва без конкурсен изпит през цялата академична година. Кандидатът подава в съответната катедра проект на дисертационния труд, разработен в основната му част, с библиография. Представената част от дисертацията се обсъжда от КС в присъствието на кандидата. Ако КС одобри работата на кандидата, ръководителят на катедрата прави предложение до декана за темата на дисертацията, научната област и индивидуалния учебен план за работа. Въз основа на предложението ФС взема решение за зачисляване на докторанта, като утвърждава темата на и индивидуалния учебен план.

Въз основа на решението на ФС ректорът на ЛТУ издава заповед за зачисляване. В заповедта се посочват: формата и срока на докторантурата; катедрата, темата, научната област и научният ръководител. Редовната и самостоятелната форма на обучение са с продължителност до 3 години, а задочната и дистанционната – до 4 години.

Подготовката на докторантите включва следните дейности: 1. научноизследователска; 2. участие в курсове и семинари; 3. преподавателска и/или експертна работа 4., участие в научни форуми (национални и/или международни); 5. изпити за докторски минимум; 6. защита на докторска дисертация.

Дисциплините от докторския минимум са не по-малко от три и не повече от пет. Единият от изпитите задължително е по научната специалност и включва специална част – свързана с конкретната тема. Формите за контрол на подготовката са изпит, реферат, доклад и др. Педагогическата дейност е задължителна за редовните докторанти.

Основната част от резултатите в дисертационния труд трябва да бъдат отразени в най-малко 3 научни статии, отпечатани в специализирани научни списания или доклади, отпечатани в пълен текст в сборник от научен форум с редактор и издателство.

На обявените конкурси по докторската програма „Лозарство“ през акредитирания период не са се явили кандидати.

4.1.2. Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти.

В ЛТУ са създадени условия за включване на докторанти в научноизследователската дейност на обучаващото звено. Допълнителен стимул за включване на докторанти в колективите на финансирани вътрешно-институционалните проекти са получаваните точки за класиране на проекта.

Докторантите в ЛТУ съвместно със своите ръководители ежегодно могат да кандидатстват в проекти за финансиране на изследователски задачи чрез НИС при ЛТУ, в проектите, с двустранни институционални договори по Европейска програма ERASMUS, с Университети в чужбина и с организации и фирми в страната. в научни колективи на външни организации, в проекти към ФНИ (чл. 70 от ПД на ЛТУ и действащите наредби в ЛТУ).

През периода 2011-2016 г. в докторската програма не са обучавани докторанти, поради което не може да се отчете участие в научни проекти.

4.1.3. Осигурени са възможности за мобилност на докторантите, в т.ч. периоди на обучение в други ВУ или научни организации, участие в национални и международни научни форуми и др.

Според действащите в Университета нормативни документи докторантите имат възможност да публикуват резултатите от работата в реномирани списания и университетските издания, да участват в научни и образователни форуми и да се възползват от възможностите за академичен обмен. Осигуряват се средства на ЛТУ от: Научни проекти, фонд Научни програми, Студентския съвет, СКОПС. АФ има сключени двустранни споразумения със сродни институции и организации, за съвместно ползване на материална база..

През периода 2011-2016 г. няма докторанти по тази научна специалност.

4.1.4. Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

Към ЛТУ има създадена административна система представена от сектор Академичен състав, където се подават документите за участие в конкурси и се отчитат завършените с успешна защитена дисертации. В АФ се съхраняват досиетата на докторантите., която съдържа документация от момента на зачисляване до завършване на докторантурата, регистър на получилите ОНС „Доктор“ и тяхната реализация.

Резултати от проверката:

По 4.1.1. Приемът на докторанти по докторска програма „Лозарство“ се извършва при спазване на законовите изисквания. През акредитирания период по докторската програма на обявените конкурси не са се явили кандидати и по тази причина не са обучавани докторанти.

По 4.1.2. Включването на докторанти в научноизследователска дейност в ЛТУ и АФ е гарантирано от приетите в Университета нормативни документи.

По 4.1.3. Според действащите в Университета нормативни документи докторантите имат възможност да публикуват резултатите от работата в реномирани списания и университетските издания, да участват в научни и образователни форуми и да се възползват от възможностите за академичен обмен.

По 4.1.4. В ЛТУ има създадена система, включваща сектор Академичен състав и Деканатите на факултетите, която администрира и регистрира хода на докторантурите. В Деканатите се създават и съхраняват досиетата на докторантите и регистър на тези с ОНС „Доктор“ и тяхната реализация.

Стандарт 5 „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитието на институцията

5.1.1. Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма.

Обучението на докторантите по научната специалност “Лозарство”, се осъществява от 6 преподаватели от катедрите „Трайни насаждения и градинарство“, “Общо Земеделие и хербология“ и “Растителна защита“ на АФ.

Двама от преподавателите са с научна специалност по докторската програма (Таблица 2) и 4 преподаватели са с компетенции, с доказана квалификация по докторската програма (Таблица 3). От всички преподаватели 1 е професор, 4 са доценти и 1 е гласистент с ОНС “Доктор“. Един от тях е Доктор на науките, а останали са с ОНС “Доктор“.

5.1.2. Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договор, чиито квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания.

Академичният състав, участващ в обучението на докторанти има активно участие в научноизследователска, експертна, консултантска и административна дейности.

Резултатите от научноизследователска и публикационна дейност на хабилитираните и нехабилитирани преподаватели, участващи в обучението на докторанти по докторската програма през акреситационния период е показана в таблица 4.

Таблица 4. Справка за научноизследователската и публикационна дейност на хабилитираните и нехабилитирани преподаватели, участващи в обучението по докторска програма “Лозарство”

Дейности	Преподаватели с научна специалност по докторската програма	Преподаватели с компетенции	
		хабилитирани	нехабилитирани
Научни публикации	15	50	11
Участие в конференции и форуми	4	14	3
Монографии и книги	2	9	-
Учебни помагала	3	1	-
Цитирания	13	11	-
Участие в научни проекти	3	24	3

5.1.3. Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и/или в професионалната област, към която тя принадлежи.

Резултати от проверката:

По 5.1.1. Обучението на докторантите по докторска програма “Лозарство”, се осъществява от 6 преподаватели (5 хабилитирани и 1 нехабилитиран с ОНС “Доктор”) от катедрите „Трайни насаждения и градинарство“, “Общо Земеделие и хербология“ и “Растителна защита“ на АФ. Двама от хабилитираните преподаватели са с научна специалност по докторската програма, а останалите са с доказани компетенции по програмата.

По 5.1.2. Академичният състав, участващ в обучението на докторанти по програмата има активно участие в научноизследователска, експертна, консултантска и административна дейности. През този период преподавателите имат 65 научни публикации, участвали са в 21 научни конференции и форуми, имат издадени 3 учебни помагала, участвали са разработването на 30 научни проекта.

По 5.1.3. Налице са утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата, но за периода няма обучавани докторанти.

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, художествено-творческата и спортна дейности

За обучение на докторантите в професионалното направление 6.1 Растениевъдство в АФ е осигурена и се поддържа необходимата материално-техническа и специализирана информационна база.

6.1.1. Обучаващата институция разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите.

АФ разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите.

За извеждане на учебния процес с докторантите се използва сградния фонд в основните корпуси на университета и в учебно-опитната база на катедра „Трайни насаждения и градинарство“ на УОП „Враждебна“.

Лекциите по учебните дисциплини включени в учебните планове на докторската програма се провеждат в 2 лекционни зали с обща площ 120 m², упражненията – в 5 лабораторни зали с обща площ 140 m². На УОС „Враждебна“ е създадена нова учебна зала по трайни насаждения и градинарство с площ 25 m².

Докторантите са осигурени със собствени работни места. Съотношението докторант /работно място е 1:1 - 100%.

За подготовка на пробите за анализ и някои опити се използва лабораторията по екология. Спектрофотометрични и пламъково-фотометрични анализи се извършват в централната общо университетска лаборатория и в Почвената лаборатория и Централна общо университетска лаборатория по опазване на природната среда. Съвременна апаратура в тези научни лаборатории обслужва преподаватели, докторанти, специализанти и студенти. В тези лаборатории под ръководството на специалисти докторантите се обучават в методики и работа със съвременна апаратура.

Докторантите, обучаващи се по научната специалност могат да получават методична и консултантска помощ и от научни работници от институтите на ССА.

Докторантите използват компютърния център, състоящ се от 5 лаборатории, оборудвани с най-съвременна техника, свързана в компютърна мрежа. Под контрола на служителите в Компютърния център е осигурен т. нар свободен достъп. Делът на оборудваните с компютри зали е над 80 %.

Библиотеката е общо академично помощно звено, което осигурява информационно учебната и научната работа на докторанти и преподавателите на Университета, както и на външни читатели. В библиотеката са осигурени 45 индивидуални работни места, оборудвани с компютърни конфигурации, ситуирани в 2 студентски (с 82 читателски места, което представлява 3,88 места на 100 студенти), 1 преподавателска и докторантска читалня и 1 читалня за периодични издания.

Обособено е работно място за изпълнение на докторската програма „Лозарство“ в обучаващото звено - катедра „Трайни насаждения и градинарство“, което е оборудвано с компютър, свързан към изградената университетска компютърна мрежа с достъп до сървърите. Осигурена е възможност за ползване на наличната компютърна база на обучаващото звено – компютри, принтер, скенер и др.

- Брой докторанти на едно работно място – 1:1;
- Брой докторанти на 1 компютър – 1:1;
- Брой научни списания по научната специалност в обучаващата институция – 1 бр.

6.1.2. Осигурено е провеждането на експерименти, практики, експедиции, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове.

Експерименталната дейност на докторантите от АФ се провежда главно в Учебно-опитно поле „Враждебна“. На полето е създадено учебно-експериментално лозе на площ от 7 000 m²., от които 4 500 m² производствено и 2 500 m² колекционно насаждение и подложки, представено от следните сортообразци: *Производствено насаждение - 23 винени сортове и клонове и 13 десертните сортове; Колекция от 20 десертни сортове и форми; 8 вида подложки.* АФ има сключени двустранни споразумения със сродни институции и организации, за съвместно ползване на материална база във връзка с обучението на докторанти по научната специалност.

Докторантите ползват лабораториите и необходимата апаратура и консумативи, които се осигуряват от ЛТУ и от изследователски проекти.

Университетът разполага със собствен домейн **ltu.bg**, както и с 5 уеб- сървъра, на които са разположени учебни и информационни ресурси, достъпни през Интернет и локалната стационарна и безжична мрежа. Ресурсите са достъпни и през изградената система от видео екрани в централната сграда и учебно-лабораторния комплекс.

Университетът разполага с лицензи за ползване на операционни системи и офис приложения (по линия на споразумение на МОИМ) – Windows 7, Windows 8, Windows 10 (клиентски), Windows 2008 (сървърни), MS Office 10, MS Office 2013, MS Office 2016, софтуер за компютърно проектиране (дарения в размер 460 000 лева, както и закупен със собствени средства) - Autodesk Inventor Professional, Autodesk Civil 3D, Corel Draw 8, Adobe Dreamweaver CS3, Информационна система „Студент“, Autodesk AutoCAD (2005, 2008, 2009), софтуер за географски информационни системи – ArcView 8.x, ArcGIS 10, правно-информационен софтуер - СИЕЛА, антивирусен софтуер - AVG, F-Secure, статистически софтуер – SPSS и други. Чрез интернет ресурсите на университета докторантите ползват и софтуер с отворен код за географски информационни системи – GRASS GIS,

QGIS и статистика – R. Преподавателите и докторантите на ЛТУ работят в облачната система на Microsoft.

6.1.3. Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни.

В ЛТУ функционира Център за университетско информационно обслужване. В структурата на Центъра влизат: Университетски информационни системи; Мрежи и комуникации; Мултимедиен център; Техническа поддръжка; Издателска къща; Библиотека.

Всички учебни корпуси и бази на ЛТУ, имащи отношение към обучението и практиката на докторантите, притежават изградени стационарни и безжични компютърни мрежи, които са свързани с Интернет. Това включва учебни зали (лекционни и семинарни), лаборатории, кабинети на преподаватели и докторанти, намиращи се в централната сграда, сграда „Д“, учебно-лабораторния комплекс, базата на УОГС „Юндола“ и базата на УОГС „Бързия“.

В лабораториите на Университетския компютърен център, както и в специализираните зали и лаборатории, е осигурен свободен достъп на докторантите до информационни ресурси и лицензиран софтуер, предоставен за ползване на университета по линия на различни дарения, спогодби или закупен със собствени средства. Докторантите и преподавателите могат да ползват безплатно достъп до ресурси в Интернет и локалните мрежи, както и лицензираният софтуер, инсталиран на служебните машини на университета, за целите на обучението и научноизследователската работа, както и на други машини в съответствие с лицензионните изисквания на използваните програмни продукти.

Фондът на библиотеката е над 107 000 тома, от които над 71 000 тома книги, над 26 000 тома периодични издания и над 8800 тома стандарти и патенти. Той се формира чрез закупуване на книги, вътрешен и международен книгообмен, абонамент на български, руски и западни списания по профила на ЛТУ, дарения от фондации, университети и частни дарители – преподаватели и дейци на науката. Фондът е структуриран по следните признаци: учебна литература; научна литература; справочна литература; научна и научно-популярна периодика (български, руски и чуждестранни списания); фонд на дисертациите и авторефератите.

В областта на аграрните науки библиотеката разполага с 2 410 тома книги и 1 439 тома периодични издания.

Библиотеката кореспондира с над 150 университета, научни институти, научни асоциации от България, Русия, САЩ, Канада, Англия, Франция, Германия, Полша, Румъния, Италия, Швеция, Македония, Сърбия, Хърватия, Финландия, Швейцария, Словакия, Чехия.

6.1.4. Висшето училище или научната организация стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

В АФ и обучаващото звено катедра „Трайни насаждения и градинарство“ са създадени добри условия за извършване на научноизследователска и творческа дейност на преподавателите и докторантите. Участието на докторантите в изследователската дейност е регламентирано в действащите нормативни документи на ЛТУ.

Научноизследователската дейност се планира ежегодно и се включва в индивидуалните научни планове на преподавателите и докторантите. Контрол върху научноизследователската активност на преподавателите се провежда от ФС и неговото ръководство. Ежегодно се анализират и приемат индивидуални годишни отчети от всеки преподавател и докторант.

Всяка година ЛТУ организира и провежда младежка научна конференция "Управление и устойчиво използване на биологичните ресурси", където докторантите представят получените и интерпретирани резултати от разработване на дисертациите.

Факултетът подпомага издаването на сборници с научни трудове. Част от разработките се публикуват в различни научни списания с ISBN и ISSN регистрация при депозиране на всеки том в библиотеката на Университета и в Националната библиотека "Св. Св. Кирил и Методи".

Резултати от проверката:

По 6.1.1. АФ разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите по докторска програма "Лозарство". Съотношението докторант /работно място е 1:1.

По 6.1.2. Експерименталната дейност на докторантите от АФ се провежда главно в Учебно-опитно поле „Враждебна“. На полето е създадено учебно-експериментално лозе на площ от 7 000

м². За изследователска и експериментална дейност докторантите ползват общо университетските научни лаборатории и необходимата апаратура и консумативи.

По 6.1.3. Достъпът на докторантите до съвременни научни издания и бази данни се осигурява чрез структурите на Центъра за университетско информационно обслужване.: Университетски информационни системи; Мрежи и комуникации; Мултимедиен център; Издателска къща; Библиотека.

По 6.1.4. Участието на докторантите в изследователската дейност е регламентирано в действащите нормативни документи. Средствата за финансиране на научноизследователската и публикационна дейност се осигурява чрез участие в проекти, в които те се включват от научните ръководители.

Стандарт 7 „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

В ЛТУ има разработени ефективни методи за събиране и анализ на информацията свързана с обучение в ОНС „Доктор“. Изградени са специализирани структури за съхранение, отчетност, ревизия и популяризиране на получените от докторантите резултати по докторските програми. Такива звена са Отдел развитие на академичния състав (РАС), Отдел следдипломна квалификация, Отдел университетска библиотека и официален сайт на ЛТУ.

7.1.1. Събирана и анализирана информация за:

- *дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни;*

Информацията за дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани се събира чрез регулярно провежданите вътрешни и външни одити. Докладите от тези одити съдържат анализ на получената информация, на базата на който се правят оценки и предписания за подобряване на качеството на обучение.

- *осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма;*

Информацията за осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма се събира от извършваните одити.

- *развитието и успеваемостта на докторантите;*

Информацията за развитието и успеваемостта на докторантите се събира при отчитането на отделните етапи от тяхното обучение, като при годишните отчети се прави анализ на тяхното развитие.

- *удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение;*

Информацията за този показател се събира чрез отчетите на докторантите, при които те самите могат да правят предложения и да дават мнения за протичането на тяхното обучение. При срещане на трудности по време на тяхното обучение те са свободни да правят предложение за мерки за отстраняване на тези трудности и за подобрене на обучението.

- *учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите;*

Информация за състоянието и качеството на учебните ресурси се получава при обсъждания и контрола на резултатите от работата на докторантите по време на тяхното обучение. Обучаващата катедра и научният ръководител отчитат необходимостта от подкрепа на докторантите и предприемат мерки за осъществяването

кариерното развитие на завършилите докторанти.

Информацията за кариерното развитие на завършилите докторанти се събира чрез поддържаните връзки както с тях, така и с потребителите на кадри на АФ и се пази в деканата на факултета

7.1.2. Периодично се обсъжда и огласява публично ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна.

Качеството на обучение по докторските програми и наложителните промени по тях се обсъждат от ФС, ежегодно на ОС на АФ и регулярните заседания за Факултетната комисия по научна работа при АФ.

Контакти с различни научни институти, организации и факултети, свързани със земеделски и биологичните специалности като потребители на кадри в сферата на агрономията са източник на информация за потребността и качеството на кадрите. Информацията, получавана от тях се анализира от ръководството на АФ периодично и се набелязва стратегия за следващия период за постоянно повишаване на конкурентоспособността на докторантите.

Резултати от проверката:

По 7.1.1. Методи за събиране и анализ на информацията свързана с обучението на докторантите са различни и са разписани в политиката за осигуряване на качеството, както и в различните правилници и наредби. Изградени са специализирани структури за съхранение, отчетност, ревизия и популяризиране на получените резултати по докторските програми – Отдел развитие на академичния състав, Отдел следдипломна квалификация, Отдел университетска библиотека и официален сайт на ЛТУ.

По 7.1.2.. Качеството на обучение по докторските програми и наложителните промени по тях се обсъждат от ФС ежегодно на ОС на АФ и от регулярните заседания за Факултетната комисия по научна работа при АФ.

Стандарт 8 „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

На официалния сайт на ЛТУ се публикува информация за обявените конкурси по докторските програми. за текущите докторантури и за приключилите. такива. Публикуват се и резултатите от направените одити, решенията на АС, и информация за предстоящи форуми с участието на докторанти.

8.1.1. ВУ (научната организация) осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма.

Съгласно Правилника за устройство и дейността на ЛТУ докторантите имат право да участват в научноизследователската дейност на университета, като им се гарантират авторските, изобретателските и сродните им права.

Утвърдена практика е в АФ да се финансира участието на докторанти в семинари и други научни форуми, с което се стимулират техните научни изяви. Участието на докторантите във форуми се финансира чрез средства: на научни проекти, ФНП, студентския съвет и СКОПС. Университетът финансира участието на докторантите в научни конференции у нас и в чужбина от Научноизследователския сектор при ЛТУ..

Резултатите от научните и научно-изследователските разработки на докторантите от докторска програма „Лозарство“ могат да се публикуват в български и чужди научни списания и да се докладват на научни форуми.

ЛТУ съвместно със Съюза на специалистите по качество в България, Федерацията на научно-техническите съюзи и Научно-техническия съюз по лесотехника организират ежегодно Международни научни конференции за млади учени, на които се изнасят и лекции, третиращи изискванията за разработване на докторски дисертации. Има възможност от участие в научни форуми организирани по линия на университетските проекти със средства от фондове на ЕС (Подпомагане на развитието на младите хора в ЛТУ).

Докторантите по докторската програма „Лозарство“ могат да участват в конференции и симпозиуми организирани и други научни организации: Аграрен университет – гр. Пловдив; Тракийски университет – гр. Стара Загора; Институт по лозарство и винарство – гр. Плевен; Институт по планинско животновъдство и земеделие – гр. Троян; Институт по земеделие – гр. Кюстендил; Институт по земеделие и семезнание „Образцов чифлик“- гр. Русе; University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine of Bucharest.

Тъй като през акредитационния период не са обучавани докторанти не могат да се посочат резултати за участие в научни конференции и форуми.

8.1.2. Информация относно програмите за мобилност на докторантите.

Университетът участва активно в различни програми за академичен обмен в страната и чужбина: Еразъм, Леонардо да Винчи, Обучение през целия живот и др. Това осигурява възможност и на докторантите да се включат активно в този обмен.

АФ има 6 споразумения с чуждестранни университети и институти и 3 - с български. Хумболтовия университет, Германия; Селджукския университет, Коня, Турция; Технологичен земеделски институт, Каламата, Гърция; Агрономическия факултет към Университета в Белград, Сърбия; Университет по природни ресурси Вокс, Виена, Австрия; Университет AgroSup, Дижон, Франция; ССА; БАН, БАБХ.

Няма докторанти, които да са участвали в академичен обмен.

8.1.3. Представяне на иновационните резултати по докторската програма пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина.

Докторантите по специалност „Лозарство” имат възможност за представяне на получените иновационни резултати от техните научни изследвания на национални и международни форуми.

Резултати от проверката:

По 8.1.1. На официалния сайт на ЛТУ се публикува информация за обявените конкурси за обучение на докторанти, за текущите и приключили докторантури. Публикуват се резултатите от направените одити, решенията на Академичния съвет и информация за предстоящи форуми с участието на докторанти.

По 8.1.2. Университетът участва активно в различни програми за академичен обмен в страната и чужбина: Еразъм, Леонардо да Винчи, Обучение през целия живот и др. Това осигурява възможност на докторантите да се включат активно в този обмен. АФ има сключени 6 споразумения с чуждестранни и 3 споразумения с български научни организации.

По 8.1.3. Докторантите от докторската програма „Лозарство” имат възможност за представяне на получените иновационни резултати от техните научни изследвания на национални и международни форуми, но тъй като няма обучавани докторанти през периода 2011-2016 г. данни не могат да бъдат съобщени.

Стандарт 9 „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на докторантските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

9.1.1. ВУ (научната организация) осигурява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване на докторските програми.

Извършването на непрекъснат преглед на актуалността на докторската програма е постоянна задача на преподавателите, които извършват обучение на докторанти по нея. Актуализацията е съобразена с развитието и усъвършенстването на методологията при научните изследвания, както и с нуждите на съвременното земеделие. Актуализацията започва на ниво Катедра, където предложението за усъвършенстване на програмата се подготвя от водещите в научната специалност преподаватели. Програмите се обновяват в зависимост от развитието на науката, получаваната научна информация от наши и международни източници и необходимостта от премени в методиката на изследвания. Обсъдените промени в докторската програма се представят пред ФС и след приемането им се утвърждава от Ректора на ЛТУ.

9.1.2. ВУ (научната организация) осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми.

Процедурите, свързани с дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми са предписани в СОПКОАС. При актуализациите на програмите се вземат предвид всички препоръки, направени от одитиращи органи, потребителите на кадрите, мнението на обучаваните по докторската програма.

Резултати от проверката:

По 9.1.1. Извършването на непрекъснат преглед на актуалността на докторската програма е постоянна задача на преподавателите, които извършват обучение на докторанти. Прегледът започва на ниво Катедра, където предложението за усъвършенстване на програмата се подготвя от водещите в научната специалност преподаватели.

По 9.1.2. Процедурите, свързани с дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми са предписани в СОПКОАС.

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. ВУ и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми

Разработената и внедрена през 2014 г. Интегрирана система за управление на качеството и информационната сигурност, включваща Система за управление на качеството, сертифицирана по международните стандарти ISO9001:2008 и ISO/IEC 27001:2005, позволява на Лесотехническия университет да се придържа стриктно към изпълнението на принципите заложи в Стандарти и насоки за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG), както по отношение на вътрешното осигуряване на качеството, така и по отношение на външното осигуряване.

10.1.1. ВУ (научната организация) циклично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми в съответствие с ESG.

Приетата Система за управление на качеството предвижда проверка на обхвата и правилното функциониране на системата от външна независима от Университета организация. Осъществяването на прегледите на постигането на целите по качеството на обучение във всички степени и на академичния състав на равнище университет и основните му звена, се извършва на периодичен принцип, като вътрешните одити се провеждат минимум 1 път годишно, както и контролните одити от външна международно призната сертифицираща организация, при които се наблюдава аналогична регулярност. Отношението на броя на планираните и извършените одити е 1:1

Важна външна оценка на докторските програми се реализира от НАОА при извършването на акредитацията на програмите. При подготовката на Доклада-самооценка за продължаваща акредитация на докторската програма е извършена пълна, цялостна оценка на провежданото обучение на докторантите

Резултати от проверката:

По 10.1.1. Самооценяването на докторските програми се извършва планирано, основавайки се на постоянния мониторинг не само на съвременните тенденции на развитие на научната област, в която се обучават докторантите, но и да се проследяват резултатите от тяхното прилагане в дейността на обучените докторанти.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

А. Задължителни таблици

Таблица 1.Списък на докторантите в Агрономически факултет на ЛТУ – София за периода 2011-2016 г. по докторска програма „Лозарство“

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата
<i>Няма</i>	<i>обучавани</i>	<i>докторанти</i>			

Таблица 2-А. Преподаватели на ТД по докторската програма “Лозарство“, по която са обучавани докторанти за периода 2011 - 2016 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научни специалности по които са придобити академичните длъжности	Титуляр на дисциплина
1.	Проф. д-р Кирил Попов	Лозарство	лозарство
2.	Доц. д-р Мария Апостолова	Лозарство	овощарство

Таблица 2- Б. Преподаватели на ТД, които имат компетенции за обучаване на докторанти по докторската програма “Лозарство“ за периода 2011 - 2016 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научни специалности по които са придобити академичните длъжности	Компетенции
2.	Доц. дн Веселин Кутев	агрохимия	лозарство
5.	Доц. д-р Росица Илиева	почвознание	лозарство
6.	Доц. д-р Невена Шулева	икономика и управление	лозарство
9.	Гл.ас. д-р Желю Аврамов	растителна защита	лозарство